

Burok-völgy

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából

A **Burok-völgy** Magyarország egy igen érdekes, ritka természeti jelenségeket mutató természetvédelmi területe. Környezetétől eltérő klímája, viszonylagos elszigeteltsége, botanikai és zoológiai érdekességek kincstárává teszik.

Tartalomjegyzék
Fekvése
Kialakulása
Barlangok
Növény- és állatvilág
Turistautak
Források, külső hivatkozások

Fekvése

A Burok-völgy Fejér és Veszprém megye határánál a Keleti-Bakonyban, a Tési-fennsík közepén található. A mintegy 12 km-es főága Királyszállástól Bakonykúti községig terjed. Számos mellékvölgyeivel több, mint 25 km-t tesz ki az 50-90 méter mély, sok helyen függőlegesen meredek sziklafalakkal határolt, vízfolyás nélküli szurdok. A völgy-fő és a végpont szintkülönbsége kb. 200 m. Évszázadokon át királyi vadászterület volt.

Kialakulása

A Burok-völgy kanyon jellege egyes elmélet szerint nem folyóvízi erózió eredménye, hanem hasadásos eredetű. Eszerint a felemelkedő köztréteg felszíne megfeszült és eltörött, a törés pedig szétnyílt. A nem mindennapos völgy-képződés eredményezte a ritka sziklaformákat.

Ezt az elméletet azonban cáfolja, hogy a völgy oldalában lévő kőzetek dőlési iránya nem felel meg a hasadásos elmélet teljesülése során "elvárható" dőlési iránnyal, illetve az, hogy a tektonikus völgyek általában egyenes lefutásúak. A Burok-völgy ezzel szemben erősen meanderező jelleget mutat. Ez utóbbi a Bakonyban gyakori átöröklött (epigenetikus) völgy egyik tipikus jellemzője. Ez alapján a völgy a következő módon alakulhatott ki: a középidői kőzetképződés utáni időszakban, melynek során a völgy alapközete, a fődolomit is kialakult, a Tési-fennsík a környezetéhez képest még alacsonyabban helyezkedett el, tehát medence jellegű volt. A magasabb peremterületeiről az oligocénben és a miocén elején délnyugati irányból egy folyóvíz szállította hordalékát (csatkaai formáció) és töltötte fel vele a medencét. Később a terület emelkedésnek indult (tehát a morfológia megfordult, a korábbi peremterületek kerültek mélyebbre), melynek során a kavics lepusztítása után a folyó bevágta medrét a fekükközetbe – azaz a völgy átöröklődött. Ez a folyamat még ma is tart, bár a folyóvíz hiánya miatt igencsak lassú. A völgy már kialakult, amikor a Pannon-tó elöntötte a mai Kárpát-medence nagy részét, ez a terület azonban minden bizonnyal szigetként emelkedett ki belőle. Ezt bizonyítja többek között, hogy a közeli, mélyebben fekvő Bakonykúti-medencébe nem fut bele, hiszen már korábban kialakult. (A Bakonykúti-medencében édesvízi mészkő található, ami sekély, lagúnás tengerben, azaz tóban jött létre, tehát ez a Pannon-tó "gyermeké".) Feltehetően az egyik legöregebb bakonyi szurdokról van szó, a völgy szokatlanul magas fala is ezt jelzi.

Barlangok

A Burok-völgyben és a mellékvölgyekben eddig 42 barlangot sikerült feltárni, ezek keveredési korrózió során alakultak ki, de a fagy munkáját sem szabad figyelmen kívül hagyni. Többnyire kicsinyek, átlagos hosszúságuk az 5-8 métert éri el. A legnagyobb barlang a Bükkös-árok mellett található Ruska-zsomboly, melynek hossza 73 méter, mélysége pedig 21 méter.

Növény- és állatvilág

A völgy hőmérséklete hűvösebb, benne több a pára, mint a vele szomszédos fennsíkokon. Ennek köszönhető, hogy növényvilágában a jégkorszakok óta fennmaradt ritka növénytípusok is előfordulnak, mint például havasi hagyma, cifra nádtippan, fürtös holdruta stb. Több mint 200 madárfaj is megfigyelhető, amelyek egy részének fészkelőhelyet is nyújt e táj. Földtani és növénytani ritkaságai miatt a nehezen járható Burok-völgy 1260 ha-ját 1995-ben természetvédelmi területté nyilvánították. A védett területen belül erdőrezervátum található. A természetvédelmi területről eddig 63 védett és 2 fokozattal védett növényfaj, illetve több mint 140 védett és 15 fokozottan

Burok-völgy

Magasság	357 m
Hely	Fejér megye
Hegység	Bakony

Elhelyezkedése

Pozíció Fejér megye térképén

é. sz. 47° 15′ 20″, k. h. 18° 06′ 38″ (https://geohack.toolforge.org/geohack.php?language=hu&pagename=Burok-v%C3%B6lgy¶ms=47.255667;18.1105_type=mountain)

védett állatfaj előfordulásáról van bizonyíték. A védett terület igazi értékét azonban nem csak az jelzi, hogy mennyi ritkaság található itt, hanem a Magyarországon talán egyedülálló ősállapotban lévő természetes erdő, melyben - többek között - a természet regenerációs folyamatai tanulmányozhatók.

Turistautak

A völgy jelentős része turistautakon bejárható. Egy része nehezen járható (főként a kidőlt fák miatt), viszont a völgy annyira szűk, oldalai pedig annyira meredek, hogy eltévedni sem lehet. Mivel Természetvédelmi terület, ezért az ösvényről tilos letérni! Az ide vetődő turistáknak nyáron érdemes komolyan odafigyelni és felkészülni, a magas páratartalomra. Emiatt és a komoly terepi nehézségek miatt tekintélyes mennyiségű vizet célszerű fogyasztani. A rengeteg akadály miatt nagyon kell figyelni arra, hogy hova lépünk, ugyanakkor érdemes nézni mindazt a szépséget, érdekességet, különlegességet, ritkaságot és azokat a barlangokat, amit ez a völgy rejt. A barlangokhoz nem vezet jelzett út, viszont ott lapulnak, általában elég magasan.

Források, külső hivatkozások

- [Burok-völgyről Isztimér község honlapján \(http://www.isztimer.hu/index.php?pg=menu_256\)](http://www.isztimer.hu/index.php?pg=menu_256)
 - [A Burok-völgy őserdő \(https://web.archive.org/web/20080305165712/http://isztimer.morterseg.hu/module.asp?id=99\)](https://web.archive.org/web/20080305165712/http://isztimer.morterseg.hu/module.asp?id=99)
 - [Burok-völgy \(Geocaching.hu\) \(http://www.geocaching.hu/caches.geo?id=670&show_logs=i\)](http://www.geocaching.hu/caches.geo?id=670&show_logs=i)
 - [Bakonykúti község honlapja \(http://www.bakonykuti.hu/\)](http://www.bakonykuti.hu/)
 - [Turistautak \(http://www.turistautak.hu/maps.php?id=bakony_nima&image=raster\)](http://www.turistautak.hu/maps.php?id=bakony_nima&image=raster)
 - [Fényképek - Burok-völgy \(http://www.atom.hu/Kalandjaink/2006-10-01_Burok-volgy/index.html\)](http://www.atom.hu/Kalandjaink/2006-10-01_Burok-volgy/index.html)
 - [Képgaléria \(http://www.civertan.hu/legifoto/legifoto.php?page_level=2156\)](http://www.civertan.hu/legifoto/legifoto.php?page_level=2156)
-

A lap eredeti címe: „<https://hu.wikipedia.org/w/index.php?title=Burok-völgy&oldid=22219478>”

A lap utolsó módosítása: 2020. január 31., 15:50

A lap szövege Creative Commons Nevezd meg! – Így add tovább! 3.0 licenc alatt van; egyes esetekben más módon is felhasználható. Részletekért lásd a felhasználási feltételeket.